

В.Г.

Цяку м. ест.
Прочтєте следяте в архиве на
"Политическа Власть"

ДЕЛО №

О ЮРКО ТЮТЮНИКА

Володимир В'ятрович

УКРАЇНА

ІСТОРІЯ З ГРИФОМ

СЕКРЕТНО

Формуляр № 4
Видати
визначити об'єкта

51240
Начато
Окончано
в

Приголом'яє про арешт
полонення до особ
ження.
Дело сдать в архив.

УГОЛОВНОЕ ДЕ

КИЇВ
ІМЕННОГО
ВІДЗІВЛЯ

94(477)
B99

ДЕЛО №

О ЮРКО ТІТЮНИКА

Володимир В'ятрович

УКРАЇНА

ІСТОРІЯ З ГРИФОМ

СЕКРЕТНО

A088157

БІБЛІОТЕКА ХУС
№ 130625
НАВЧАЛЬНИЙ ФОНД

5140

УГОЛОВНОЕ ДЕ...

ХАРКІВ 2017 **КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ**

УДК 94(477)
ББК 63.3(4Укр)6
В995

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Центр досліджень визвольного руху
cdvr.org.ua

Електронний архів визвольного руху

робимо минуле доступним

avr.org.ua

Тисячі раніше недоступних матеріалів
із архівів КГБ тепер у відкритому он-лайн доступі

Дизайнер обкладинки Яна Крутії

Науково-популярне видання

В'ЯТРОВИЧ Володимир
Україна. Історія з грифом «Секретно»

Головний редактор С. С. Скляр
Завідувач редакції К. В. Новак
Відповідальний за випуск І. Г. Веремій
Літературний редактор О. А. Оксимець
Художній редактор С. В. Місяк
Обробка фотографій П. С. Клим
Технічний редактор В. Г. Євлахов
Коректор О. М. Журенко

Підписано до друку 14.12.2016. Формат 60x90/16. Друк офсетний.
Гарнітура «Candara». Ум. друк. арк. 32. Наклад 3500 пр. Зам. № 6-12-1909.

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
61052, м. Харків, вул. Різдвяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

ISBN 978-966-14-7853-3

© В'ятрович В.М., 2014
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2014, 2015, 2017
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2014

Зміст

Вступ, або Українське ХХ століття.....	8
Які таємниці зберігають архіви КГБ.....	13
Григорій Чупринка: бунтар і поет.....	19
Спочатку була УВО.....	25
Від УВО до ОУН.....	35
Пастка для отамана.....	40
Юрко Тютюнник у ролі Юрка Тютюнника.....	46
Олександра Радченко — репресована за пам'ять.....	55
Голодомор. Стирання пам'яті.....	66
Finita la tragedia Миколи Хвильового.....	72
Розгром «Слова».....	77
Лесь Курбас у сталінському театрі абсурду.....	88
Кінці в землю.....	95
Чистильник, або Розжалуваний герой.....	103
Радянський «бліцкриг» 1939 року.....	109
«... являясь отцом руководителя националистической организации», або Трагедія отця Андрія Бандери.....	114
«Матч смерті» в інформаційній грі.....	120
Життя і смерть священика Омеляна Ковча.....	124
Страшний маскарад Хаїма Сигала.....	135
Повстанський Гаврош Мандик Хасан.....	153
Федір Вовк — український націоналіст та праведник народів світу.....	159
Олена Вітер. Сила добра.....	166
Тарас Боровець. Отаман, загублений у часі.....	177
Наказ, якого не було.....	191

«Сокирники», або Про селянську війну на Волині в 1943 році	198
11.07.1943: трагедія і спекуляції.....	202
Третя сторона в польсько-українській війні.....	213
Буря наді Львовом	217
Різдвяний бій УПА. Бірча, 7 січня 1946 року	225
Колишні вороги. Грубешівська операція 1946 року	233
Хто запустив «Віслу», або «Остаточне вирішення української проблеми в Польщі».....	239
Дмитро Вітовський, син Дмитра	245
Бочка для Мотрі, або Історія однієї зради.....	253
Людмила Фоя — агент «Апрельская», повстанець «Перелесник»	259
Перша леді підпілля Наталія Шухевич	268
Архімандрит Климентій, обвинувачений за віру	277
Радянська демократія: вибори 1946 року	285
Єдність, гартована голодом	291
Рейд у Прибалтику.....	299
Слідство ведуть... м'ясники	306
Бандерівець Ющенко	313
«Перехоплення» почуттів, або Любов як зброя.....	326
Агент «Блакитний», або Параноя як зброя.....	340
Останній бій останнього командира	348
Бандера: старі та нові міфи.....	358
ГУЛАГ. Кінець імперії терору	369
Пам'ятник ворогу, або Як КГБ писав історію УПА.....	382
Кухня антисемітизму від КГБ.....	388
Українське відлуння Празької весни	398
Прага-68: вигляд із танка окупанта.....	403
Самвидав під прицілом КГБ.....	408

Зміст

Операція «Блок». Дія перша	413
Заблокована країна. 1972—1973 роки	418
Острів свободи за колючим дротом	428
Бердянське «ЧП» 1974 року	436
КГБ проти правди про Голодомор	440
Чорнобиль: курс на катастрофу	445
«Что это означает?», або Боротьба СРСР із радіацією	450
Post-Чорнобиль: спершу інформація, а радіація потім	457
Остання чекістська п'ятирічка	461
Останні дні імперії. 1991-й очима КГБ.....	483
У пошуках могили героя	492
Епілог, або Відкриваючи секрети.....	502

УКРАЇНА

ІСТОРІЯ З ГРИФОМ

СЕКРЕТНО

Фото люб'язно надано автором

Володимир В'ятрович — кандидат історичних наук, дослідник історії українського визвольного руху, директор Українського інституту національної пам'яті, автор багатьох книжок з історії України. У 2008—2010 роках розсекретив архіви КГБ, які зберігаються в Архіві Служби безпеки України, потім працював в Українському науковому інституті Гарвардського університету, зараз

викладає у Національному університеті «Києво-Могилянська академія». Лауреат премії імені Василя Стуса — 2012 за розкриття таємниць архівів радянської спецслужби від ЧК до КГБ та актуальну публіцистичну працю «Історія з грифом "Секретно"».

Ця книга — зустріч із минулим. Тут — 61 історія, 74 роки і величезна кількість людей, котрі дивляться на читача зі світлин та архівних документів. Разом вони складають образ українського ХХ століття — часу, коли світ по-справжньому відкрив для себе Україну та українців, століття, коли творилося обличчя України.

Володимир В'ятрович розповідає про минуле України 1918—1991 років. Описані в сухих звітах і відтворені сьогодні істориком хитрі спецоперації, смертоносні ходи, інформаційні війни та складні партії на кількох гравців — спроба знайти відповідь на питання: що творить нашу долю — воля людини чи обставини?

